

Élő egerészölyv (*Buteo buteo*) fiókák parlagi sas (*Aquila heliaca*) fészekben

Kiss Ádám*, Juhász Tibor*, Deák Gábor** és Horváth Márton**

*Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, 4024 Debrecen,
Sumen utca 2., kissadam@hnp.hu

**Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület,
1121 Budapest Költő u. 21.

A fellelhető szakirodalmi adatok alapján élő egerészölyv (*Buteo buteo*) fiókák már négy alkalommal kerültek elő lakott sasfészkekben Magyarországon (Palkó 1997, Fenyősi és Stix 1998, Horváth 2006, Horváth 2007). Ezek azonban minden esetben rétisas (*Haliaeetus albicilla*) fészkeiben előkerült példányok voltak, parlagi sasnál (*Aquila heliaca*) eddig nem volt információnk hasonló jelenségről.

2014. június 12.-én Deák Gábor, Horváth Márton, Juhász Tibor és Kiss Ádám parlagisas-párok költési sikereinek ellenőrzését és fiókáik gyűrűzését végezték az Észak-Nagykunságban. Az NK-08 kód-számú territóriumban Juhász Tibor a fészekben lévő két példány 5-6 hetes sasfióka mellett további két példány mintegy 3-4 hetes élő egerészölyv fiókát is talált. A gyűrűzés és tollminta-vételezés után az egerészölyv-fiókák is ellenőrzésre kerültek, valamint alumínium és színesgyűrűkkel is megje-

lölésre kerültek. A fiókákon sérülés nyomait nem lehetett felfedezni, jó kondícióval rendelkeztek és a gyűrűzés alatt végig nagyon aktívak voltak. Tolleranciai fejlettségük alapján valószínűleg egy fészek-aljból származhattak. A fiókák a gyűrűzés után parlagi sas-fiatalokkal együtt visszakerültek a fészekbe.

Kiss Ádám a 2014. június 26-án végzett visszaellenőrzéskor a két parlagi sas mellett további egy egerészölyvet még megfigyelt, a fióka a fészekcséze szélén állt. Az ölyvfiókákat azonban később sem a fészekben, sem a fészek környékén nem sikerült újra megfigyelni.

A parlagi sas táplálékminiók elemzése során viszonylag gyakran, a meghatározott miniók 0,5-1,5%-ában kerülnek elő egerészölyv maradványok, amelyek nagyrészt még tokos tollú fiatal példányok (Horváth *et al.* 2010, Szabó 2013). Így jelen esetben is a korábbi rétisas eseteknél tárgyalt feltételezés a legvalószínűbb, miszerint a fiókákat zsákmányállatként hordhatták be az öreg parlagi sasok. Valószínűleg a fiókák az előző esetekhez hasonlóan szállítás közben nem tanúsítottak ellenállást és később az eleségekérő hangjukat rendszeresen hallatták, így a sasszülők nem tekintették őket tápláléknak. Az egerészölyv a Nagykunságban is gyakori faj, mely zárt erdőkben és nyílt területek fasoraiban, erdősávjaiban is költ. A két faj nagyjából egy időben kezdi a költési időszakát március végén – április elején, így a gyorsabban fejlődő egerészölyvek általában több héttel korábban kirepülnek. Jelen esetben az ölyv és sasfiókák közötti

Faj Species	Gyűrűszám Ring No.	Becsült kor fejlettség alapján (hét) Age estimated by feather development (week)	Tömeg Weight (g)	Tarsus hossz / length (mm)	Tarsus átmérő / diameter (mm)	Növekvő faroktoll zászló hossza Length of growing tail feather vane (mm)	Hátsó karom Back claw length (mm)
Parlagi sas (Imperial Eagle)	A434	6	2600	108,7	14,4	70	29,1
	A435	5,5	2400	101,8	13,3	45	27,7
Egerészölyv (Common Buzzard)	530538 (narancs / orange P16)	3	550	74,5	7	30	17,3
	530539 (narancs / orange P17)	3	493	72,6	7,1	20	17,6

A fészekben talált fiókák néhány biometriai és fejlettségi adata (2014. 06. 12, Nagykunság)
Some biometrical data of the chicks found in the nest (12. 06. 2014, Nagykunság)

Két egerészölyv (*Buteo buteo*) fióka két parlagi sas (*Aquila heliaca*) fióka mellett a Nagykunságban 2014. június 12-én (fotó: Juhász Tibor) Two Common Buzzard (*Buteo buteo*) chicks beside two Eastern Imperial Eagle (*Aquila heliaca*) chicks in the Nagykunság region at 12 June 2014

kicsi korkülönbség azt valószínűsíti, hogy az ölyvfiókák egy az átlagos párokhoz képest kissé megkésített költésből származhattak.

IRODALOM

- FENYŐSI L. és STIX J. (1998): Megjegyzések a „Réti-sas (*Haliaeetus albicilla*) által nevelt egerészölyv (*Buteo buteo*) fiókák” című íráshoz. Túzok 2: 64.
- HORVÁTH M., SZITTA T., FIRMÁNSZKY G., SOLTÍ B., KOVÁCS A. & MOSKÁT C. (2010): Spatial variation in prey composition and its possible effect on reproductive success in an expanding eastern imperial eagle (*Aquila heliaca*) population. Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae 56: 187-200.
- HORVÁTH Z. (2006): Újabb adat egerészölyv fióka réti-sas fészeken történő megfigyeléséhez. Aquila 2006:165.
- HORVÁTH Z. (2007): Egerészölyv (*Buteo buteo*) fiókák réti-sas (*Haliaeetus albicilla*) fészeken. Aquila 2007: 94-97.
- PALKÓ S. (1997): Réti-sas (*Haliaeetus albicilla*) által nevelt egerészölyv (*Buteo buteo*) fiókák. Túzok 3: 109-111.
- SZABÓ A. (2013) Parlagi sas (*Aquila heliaca* Savigny 1809) táplálékállat összetétel vizsgálata. Nyugat-Magyarországi Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet. Szakdolgozat. 52 pp.

ALIVE COMMON BUZZARD (*BUTEO BUTEO*) CHICKS IN AN EASTERN IMPERIAL EAGLE (*AQUILA HELIACA*) NEST

Based on data available in the literature, live Common Buzzard chicks were found in eagle nests four times in Hungary before, however, only in White-tailed Eagles' nests. During a nest control in the Northern Nagykunság on 12 June 2014, experts discovered two 3-4 week-old Common Buzzard chicks in an Imperial Eagle nest along with two 5-6 week-old eaglets. The buzzard chicks were presumably taken from the same nest judged by their similar age and look. During the next visit on 26 June one of the Buzzard chicks was still at the nest with the two eaglets, but they were not observed later. The Common Buzzard accounts for 0.5-1% of all determined prey of the Imperial Eagle. Therefore, we suspect that the Common Buzzard chicks were carried to the nest as prey. Since they probably begged for food, the parents considered them 'eaglets' and fed them. The two species start the breeding season about the same time, however, the chicks showed little age difference between species, therefore the Buzzard chicks were probably from a late breeding attempt.